

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [fr](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

franču

Swipe to change

Parastās valstu tiesas

Francija

Šajā sadaļā jūs atradīsiet pārskatu par vispārējās piekritības tiesu iestādēm Francijā.

Valodas versijai, kuru skatāties, nav oficiāla tulkojuma.

Šeit ir šī satura mašīntulkojums. Tā mērķis ir tikai palīdzēt saprast, par ko ir teksts. Šīs lapas īpašnieks neuzņemas pilnīgi nekādu atbildību par šī mašīntulkojuma kvalitāti.

-----latviešu-----bulgāruspāņučehuāņuvācuigauņugrieķuāņuhorvātuitāļulietuviešuungārumaltiešunīderlandiešuportugāļurumāņuslovākuslovēņusomuzviedru

Tiesu sistēmas iestādes – levads**Pirmās instances tiesas****Civillietu tiesu iestādes****1. Augstās instances tiesa (*Tribunal de grande instance*)**Augstās instances tiesa izskata strīdus starp privātpersonām (*civillietas*), kurās **prasības summa ir lielāka par EUR 10 000**.Tomēr neatkarīgi no prasības summas, tās **kompetencē** ietilpst **šādas jomas**:

civiltāvoklis: laulība, paternitāte un maternitāte, adopcija, prombūtnes konstatēšana;

civiltāvokļa aktu labojumi;

mantojums;

naudas sodi, ko uzliek civiltāvokļa aktus reģistrējošas amatpersonas (*officiers d'état civil*);

prasības nekustamā īpašuma jomā;

biedrību izbeigšana;

tiesiskā aizsardzība, sanācija un likvidācija, ja parādnieks nav ne komersants, ne reģistrēts amatnieku reģistrā;

lauksaimniecības jomā strādājošu personu, kas nav darbinieki, negadījumu un arodslimību apdrošināšana;

reģistrācijas tiesības, maksa par izziņām no nekustamā īpašuma reģistriem, zīmogu nodevas, netiešas iemaksas un ar šīm tiesībām saistīti maksājumi, nodevas;

noma, izņemot prasījumi saistībā ar cenas noteikšanu pārskatītā vai pagarinātā nomas līgumā, noma profesionālām vajadzībām un uz noteiktu laiku slēgti

nomas līgumi komercdarbības vajadzībām;

prasījumi saistībā ar publisku dokumentu viltojumiem (*inscription de faux contre les actes authentiques*);

civiltiesības saistībā ar goda un cieņas aizskaršanu publiskā vai privātā veidā, mutiski vai rakstiski.

Krimināltiesā (*tribunal correctionnel*) ir augstās instances tiesas (*tribunal de grande instance*) sastāvs, kas izskata krimināllietas par **mazāk smagiem****noziedzīgiem nodarījumiem (*délits*)** (sk. turpmāk).Augstās instances tiesa sastāv no profesionāliem maģistrātiem: priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietniekiem, tiesnešiem, **republikas prokurora**, prokuroru

vietniekiem, aizstājējiem.

Ir arī tādi **specializētie tiesneši** kā:**tiesnesis nepilngadīgo lietās (*judge des enfants*)**, kurš ir kompetents lemt par pasākumiem apdraudētu nepilngadīgo personu aizsardzībai un tiesātnepilngadīgas personas, kuras izdarījušas sodāmus nodarījumus (pārkāpumus (*contraventions*) un mazāk smagus noziedzīgus nodarījumus).

Krimināltiesību jomā, ja lieta tiek izskatīta slēgtā sēdē, viņš var piemērot tikai izglītojošus pasākumus; ja viņš vada bērnu lietu tiesas sēdī, viņš lietu izskata

kopā ar diviem piesēdētājiem, kas nav profesionāli tiesneši, un šī tiesa var piemērot izglītojošas sankcijas un sodus;

spriedumu izpildes tiesnesis (*judge de l'application des peines*) nosaka kārtību, kādā tiek izciests brīvības atņemšanas sods; izskatot lietas, kuras saistītas ar

brīvības atņemšanu, viņš var atvieglot piespriesto sodu (piemēram, pārvietošana uz vieglāka režīma ieslodzījumu vietu, daļēja atbrīvošana, nosacīta

atbrīvošana, elektroniskās novērošanas piemērošana); izskatot lietas, kurās piespriests sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu, viņa uzdevums ir sekot un

uzraudzīt notiesāto soda izciešanas laikā (piemēram, brīvības atņemšana nosacīti un pārbaudes laiks, sabiedriskie darbi, sociālo un tiesu iestāžu probācija

u. c.);

izmeklēšanas tiesnesis (*judge d'instruction*) apelācijas tiesas izmeklēšanas palātas uzraudzībā veic visas patiesības noskaidrošanai nepieciešamās darbības;

viņš lietā apkopo pierādījumus, kas var būt apsūdzoši vai attaisnojoši; ja tiesnesis uzskata, ka izmeklēšanu ir pabeidzis, viņš vai nu sagatavo rīkojumu par

kriminālprocesa izbeigšanu (*ordonnance de nonlieu*), vai nosūta lietu iztiesāšanai asīzu tiesā (*cour d'assises*) vai krimināltiesā (*tribunal correctionnel*).

Izmeklēšanas tiesnesis lietu nevar uzsākt pēc savas iniciatīvas. Viņš lietu uzsāk pēc republikas prokurora iesnieguma vai cietušās personas iesnieguma

saistībā ar civilprasību.

Augstās instances tiesa (*tribunal de grande instance*) parasti atrodas **departamenta administratīvajā centrā**, tomēr tā var atrasties arī citās pašvaldībās.

Francijā 2013. gada 1. janvārī pastāvēja 161 augstās instances tiesa.

2. Instances tiesa (*tribunal d'instance*)Instances tiesa iztiesā strīdus starp privātpersonām (*civillietas*), **kuros prasības summa nepārsniedz EUR 10 000**.Tai ir arī **piešķirta jurisdikcija noteiktos jautājumos** (piemēram, ieturējumi no darba samaksas, mūža pensijas, problēmas, kas saistītas ar vēlēšanām,dzīvojamo telpu īres līgumi) un kompetence **administratīvo tiesību jomā** (piemēram, tiesas kancelejas vadītāja kompetencē ir apliecinājumu par

valstspiederību izsniegšana).

Tās sastāvs krimināllietās, proti, policijas tiesa (*tribunal de police*), iztiesā **piektās kategorijas sodāmus nodarījumus** (sk. turpmāk).

Turklāt instances tiesnesis veic **aizgādības tiesneša** (*juge des tutelles*) funkcijas (**izņemot jautājumus saistībā ar aizgādību un aizbildnību pār nepilngadīgajiem, ko kopš 2009. gada 12. maija likuma pieņemšanas izskata ģimenes lietu tiesnesis augstās instances tiesā**): viņa pienākums ir aizsargāt neaizsargātas pilngadīgas personas, kontrolējot to mantas pārvaldību.

Instances tiesas sastāvā ir viens vai vairāki tiesneši, taču lietas iztiesā viens tiesnesis.

Instances tiesa parasti atrodas **apriņķa administratīvajā centrā**. Francijā 2013. gada 1. janvārī pastāvēja 307 instances tiesas.

3. Vietējā tiesa (*jurisdiction de proximité*)

Vietējie tiesneši iztiesā **civillietas** starp privātpersonām, kuras **prasības summa nepārsniedz EUR 4000**.

Viņu kompetencē ir arī **pirmo četru kategoriju sodāmu nodarījumu** iztiesāšana.

Prokuratūru pārstāv prokuratūras amatpersona.

4. Komerctiesā (*Tribunal de commerce*)

Komerctiesā iztiesā **strīdus**, kas radušies komersantu starpā, starp kredītiestādēm vai starp komersantiem un kredītiestādēm, un strīdus saistībā ar komercsabiedrībām vai saistībā ar jebkuras personas komercdarbību. Tāpat tā izskata lietas saistībā **grūtibās nonākušiem uzņēmumiem**.

Komerctiesu sastāvā ir neprofesionāli tiesneši, visi komersanti. Viņus uz 2 vai 4 gadiem ievēl vēlēšanu kolēģija, kas sastāv no praktizējošiem tiesnešiem, bijušajiem tiesnešiem, kā arī komersantu pārstāvjiem (attiecīgās komerctiesas apgabalā ievēlēti komersanti).

Francijā 2013. gada 1. janvārī darbojās **134 komerctiesas**.

5. Darba strīdu tiesa (*Conseil de prud'hommes*)

Darba strīdu tiesas kompetencē ietilpst risināt **individuāla rakstura strīdus starp darba devējiem un darba ņēmējiem**, ja starp viņiem ir noslēgts darba līgums vai mācekļa līgums.

Tā sastāv no vēlētiem tiesnešiem, kas vienādā skaitā pārstāv darba ņēmējus un darba devējus. Tiesa dalās 5 specializētās nodaļās (vadība, rūpniecība, tirdzniecība un tirdzniecības pakalpojumi, lauksaimniecība, dažāda veida darbības). Ja starp 4 darba strīdus tiesas tiesnešiem balsis dalās vienlīdzīgi, tad darba strīdu tiesas sēdi vada instances tiesas tiesnesis.

Katrā departamentā ir viena vai vairākas darba strīdu tiesas un vismaz viena darba strīdu tiesa augstās instances tiesas apgabalā.

Šobrīd darbojas 210 darba strīdu tiesas.

6. Sociālās apdrošināšanas lietu tiesa (*tribunal des affaires de la sécurité sociale*)

Sociālās apdrošināšanas lietu tiesa iztiesā **konfliktus, kas radušies starp sociālās apdrošināšanas iestādēm un to klientiem** (piemēram, problēmas saistībā ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu, pakalpojumu sniegšanu vai apdrošināšanas summas izmaksu).

Tā sastāv no priekšsēdētāja (augstās instances tiesas tiesnesis) un neprofesionāliem piesēdētājiem, kurus uz 3 gadiem ieceļ apelācijas tiesas pirmais priekšsēdētājs no saraksta, kuru katrā tiesā sagatavo jaunatnes lietu, sporta un sociālās kohēzijas reģionālais direktors pēc visprezentatīvāko profesionālo organizāciju priekšlikuma. Tāpat savu viedokli sniedz arī Sociālās apdrošināšanas lietu tiesas priekšsēdētājs.

Pašlaik pastāv 115 sociālās apdrošināšanas lietu tiesas.

7. Darba nespējas strīdu tiesa (*Tribunal du contentieux de l'incapacité*)

Darba nespējas strīdu tiesas kompetencē ietilpst izskatīt strīdus, kas saistīti ar sociāli apdrošinātās personas invaliditāti vai darba nespēju, tas ir, saistībā ar darba nespējas stāvokli vai pakāpi slimības vai darba traumas gadījumā vai invaliditātes stāvokli vai pakāpi slimības vai ar darbu nesaistīta negadījuma rezultātā.

Tā sastāv no priekšsēdētāja (goda tiesnesis vai kvalificēta persona), piesēdētāja, kas pārstāv darba ņēmējus, un piesēdētāja, kas pārstāv darba devējus vai pašnodarbinātos (abus piesēdētājus uz trim gadiem ieceļ tās apelācijas tiesas pirmais priekšsēdētājs, kuras apgabalā atrodas attiecīgā darba nespējas strīdu tiesa; piesēdētājus izvēlas no saraksta, ko sagatavo par jaunatnes lietām, sportu un sociālo kohēziju atbildīgais reģionālais direktors pēc reprezentatīvāko profesionālo organizāciju priekšlikuma).

Šobrīd pastāv 26 darba nespējas strīdu tiesas.

Darba nespējas un darba negadījumu apdrošināšanas tarifkācijas tiesa (*La cour nationale de l'incapacité et de la tarification de l'assurance des accidents du travail*) ir šo tiesu apelācijas instance, taču tā pirmajā un vienīgajā instancē izskata arī strīdus par darba negadījumu apdrošināšanas tarifkāciju.

8. Lauku īpašumu nomas līgumu paritārā tiesa (*Tribunal paritaire des baux ruraux*)

Lauku īpašumu nomas līgumu paritārā tiesa ir kompetenta izskatīt strīdus starp **lauku īpašumu nomniekiem un iznomātājiem**, kas saistīti ar vairākiem Francijas tiesībās pastāvošiem tiesisko darījumu veidiem: *fermage, métayage, baux à cheptel, baux à domaine congéable, baux à complants, baux emphytéotiques* vai *contrats d'exploitation de terres à vocation pastorale*.

Lauku īpašumu nomas līgumu paritāro tiesu vada instances tiesas tiesnesis. Viņam palīdz četri vēlēti neprofesionāli piesēdētāji: 2 iznomātāji un 2 nomnieki, kurus uz 6 gadiem ievēl attiecīgi iznomātāji un nomnieki no sarakstiem, ko pēc sagatavošanas komisijas priekšlikuma sagatavo prefekts.

Tiesu iestādes, kas izskata krimināllietās

1. Asīzu tiesa (*Cour d'Assises*)

Asīzu tiesas kompetencē ietilpst **iztiesāt smagus noziedzīgus nodarījumus (crimes)** jeb **vissmagākos pārkāpumus**, par kuriem var piespriest brīvības atņemšanas sodu, kas ilgāks par 10 gadiem, vai mūža ieslodzījumu.

Šīs ir **departamentu līmeņa tiesu iestādes**, kuras nav pastāvīgas. To sēžu datumi tiek noteikti katru reizi, kad tas ir nepieciešams. Tomēr lielākajos departamentos tās darbojas gandrīz bez pārtraukumiem.

Tās sastāvā ietilpst 3 profesionāli tiesneši: priekšsēdētājs (palātas priekšsēdētājs vai apelācijas tiesas padomnieks), 2 profesionāli piesēdētāji (apelācijas tiesas padomnieki vai departamentu, kurā sasaukta asīzu tiesa, augstās instances tiesas maģistrāti), zvērinātie (izlozes kārtībā izvēlēti 6 pilsoņi). Pieaicinot zvērinātos, to sasauc arī kā asīzu tiesu nepilngadīgo lietās, ja jāiztiesā lietas par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, ko izdarījušas nepilngadīgas personas. Šajā gadījumā profesionālie piesēdētāji ir tiesneši nepilngadīgo lietās.

Atsevišķus smagus noziedzīgus nodarījumus, kas saistīti ar terorismu, militāro jomu vai narkotiku nelegālu apriti iztiesā asīzu tiesa, kuras sastāvā ir vienīgi profesionāli maģistrāti.

Prokuratūru pārstāv ģenerāladvokāts.

2. Krimināltiesā (*Tribunal correctionnel*)

Tās kompetencē ietilpst **iztiesāt kriminālpārkāpumus (délits)**, t. i., **sodāmus nodarījumus**, par kuriem var piemērot brīvības atņemšanas sodu uz laiku līdz 10 gadiem vai naudas sodu, kas lielāks vai vienāds ar EUR 3750. Tā ir piesaistīta augstās instances tiesai. Principā tās sastāvā ietilpst 3 profesionāli tiesneši, izņemot gadījumu, ja tiesību akti pieļauj noziedzīgo nodarījumu iztiesāt vienam tiesnesim.

Prokuratūru pārstāv republikas prokurors vai kāds no tā aizstājējiem.

3. Policijas tiesā (*Tribunal de police*)

Tās kompetencē ietilpst iztiesāt piektās kategorijas **pārkāpumus**. Tās mītne atrodas instances tiesā. To vada instances tiesas tiesnesis, kurš lietu iztiesā vienpersoniski.

Prokuratūru pārstāv republikas prokurors vai kāds no tā aizstājējiem.

4. Vietējā tiesa (*La juridiction de proximité*)

Vietējā tiesa iztiesā pirmās līdz ceturtais kategorijas **pārkāpumus**. Tā darbojas pie attiecīgās instances tiesas. To vada vietējais tiesnesis un lietas tiek izskatītas viena tiesneša sastāvā.

Prokuratūras funkcijas parasti pilda policijas komisārs.

5. Specializētas tiesu iestādes

Noteiktus sodāmus nodarījumus izskata specializētas tiesu iestādes, piemēram, jūrniecības lietu komercietišas (*tribunaux maritimes commerciaux*); pašlaik pastāv 14 šādas tiesas, un tās ir kompetentas iztiesāt noteiktus nodarījumus jūrniecības jomā.

Otrās instances tiesu iestādes

Apelācijas tiesa kā otrā instance izskata pirmā līmeņa tiesu **iztiesātas lietas**, kurās iesniegta pārsūdzība saistībā ar faktiskiem vai tiesiskiem jautājumiem. Tās sastāvā ietilpst vienīgi profesionāli maģistrāti: pirmais priekšsēdētājs, palātas priekšsēdētāji un padomnieki (izņēmums attiecas vienīgi uz apelācijas asīzu tiesu, sk. turpmāk).

Katrā tiesā ir **specializētas palātas** (civillietās, sociālo tiesību lietās, komercietišas un krimināllietās), un katras sastāvā ir trīs profesionāli maģistrāti: palātas priekšsēdētājs un divi padomnieki.

Asīzu tiesas nolēmumus apelācijas kārtībā iztiesā cita Asīzu tiesa, kuru nozīmē Kasācijas tiesas Kriminālietu palāta. **Apelācijas asīzu tiesas** sastāvā ir 9 zvērinātie.

Darba nespējas un darba negadījumu apdrošināšanas tarifkācijas tiesa ir darba nespējas strīdu tiesu pārsūdzības instance.

Prokuratūru pārstāv ģenerālprokurors vai viens no tā ģenerāladvokātiem vai galvenajiem aizstājējiem.

Kasācijas tiesa (*Cour de cassation*)

Kasācijas tiesa **tiesu sistēmā** ir **augstākā tiesu iestāde**. Tā atrodas Parīzē. Tās uzdevumos ietilpst pārbaudīt tiesu **nolēmumu atbilstību** tiesību aktiem, neveicot atkārtotu faktu izvērtēšanu. Tā nav trešā instances tiesu iestāde, bet, **uzraugot tiesību aktu ievērošanu un taisnīgu tiesu**, tā nodrošina vienveidīgu judikatūru.

Lietu tā saņem ar "**kasācijas pārsūdzību**" no personas, attiecībā uz kuru pieņemts nolēmums, vai no prokuratūras.

Ja tiesa uzskata, ka pārsūdzētais nolēmums ir pieņemts pretrunā ar tiesību aktiem, **tā nolēmumu atceļ**. Pēc tam lietu nosūta tiesu iestādei atkārtotai iztiesāšanai.

Pretējā gadījumā tā **pārsūdzību noraida**, līdz ar to tas nozīmē, ka apstrīdētais nolēmums ir galīgs.

Izņēmuma gadījumā tā nolēmumu **var atcelt, lietu nepārsūtīt tiesu iestādei**, ja Kasācijas tiesa nepieprasa no jauna lemt par lietas būtību. Atceļot nolēmumu un lietu nepārsūtīt tiesu iestādei, tā var izbeigt strīdu, piemērojot atbilstošāko tiesību normu, ja vien to pieļauj lietas apstākļi, kurus lietā konstatējuši un izvērtējuši tiesneši.

Tā ir sadalīta palātās (trīs civillietu palātas, viena komercietišu palāta, viena krimināllietu palāta); katras palātas sastāvā ir profesionāli maģistrāti, priekšsēdētājs un padomnieki. Atkarībā no lietas rakstura par to var lemt palātu (vismaz trīs palātas) jauktās sēdēs vai plenārsēdē (pirmais priekšsēdētājs, palātas priekšsēdētāji un padomnieki).

Prokuratūru pārstāv **ģenerālprokurors** un ģenerāladvokāti.

Juridiskās datubāzes

Juridiskās datubāzes Francijā ir publiski pieejamas tīmekļa vietnē. **Legifrance** tīmekļa vietnē tiek uzkrātas arī Kasācijas tiesas un apelācijas tiesu spriedumi: datubāzē **CASS** – publicētie Kasācijas tiesas spriedumi, datubāzē **INCA** – nepublicētie spriedumi un datubāzē **CAPP** – apelācijas tiesu spriedumi.

Vai piekļuve datubāzei bez maksas?

Jā, piekļuve datubāzei ir **bez maksas**.

Īss satura apraksts

Spriedumi pieejami franču valodā, bet **atsevišķi spriedumi** ir arī tulkoti **angļu, arābu un tradicionālajā ķīniešu (mandarīnu) valodā**.

Datubāzē **CASS** ir 120 000 nolēmumi, un ik gadu tiek pievienoti 2100 nolēmumi.

Datubāzē **INCA** ir 246 000 nolēmumi, un ik gadu tiek pievienoti 10 000 nolēmumi.

Datubāzē **CAPP** ir 19 000 nolēmumi, un ik gadu tiek pievienoti 20 000 nolēmumi.

Saites

Tiesu kompetence – Francija

Lapa atjaunināta: 19/09/2013

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.